

Data is het nieuwe goud in de landbouw, je moet het alleen wel opgraven

Boeren hebben in de toekomst niet voldoende aan hun intuïtie en boerenverstand. Ze gaan aan de slag met data: objectieve meetgegevens over hun gewassen en dieren. Door deze data slim aan elkaar te koppelen, kan een boer zijn productieproces verbeteren door bijvoorbeeld vroege detectie van ziekte, het toepassen van precisietechnieken voor bemesting en monitoring van de gezondheid van zijn koeien.

Graan, zuivel, eieren en vlees. Iedereen kent de producten die door boeren gemaakt worden. Maar deze bedrijven hebben ook iets dat niet zichtbaar is, maar wel belangrijk is voor de boer zelf: data. Deze data worden verzameld via meetapparatuur en sensoren op het land, in de melkrobots, in de kas of de stal. Maar al deze informatie krijgt pas echt waarde als je het aan elkaar koppelt, vertelt Sjaak Wolfert, senior onderzoeker bij Wageningen Economic Research. Dat gebeurt nu nog maar mondjesmaat en daarom is drie jaar geleden het project DATA-Fair gestart. In dit project wordt gekeken hoe de verschillende datastromen van de boer - en in de keten - gemakkelijk ontsloten kunnen worden. Wolfert: "We willen bestaande toepassingen met een extra functie of module uitbreiden, waardoor de data op en rond het boerenbedrijf beter gedeeld kan worden. Het doel is dat er meer toegevoegde waarde uit de data gerealiseerd wordt, voor zowel de boer als de sector."

Zorgen

Door de groeiende digitalisering komt er steeds meer data beschikbaar. Deze data kan een boer

ondersteunen bij het nemen van de juiste beslissingen, zodat hij zijn productieproces kan optimaliseren. Onder boeren neemt het gebruik van data en de interesse ervoor toe. Maar, er zijn ook zorgen. Veel data wordt vaak los van elkaar opgeslagen en verwerkt door verschillende partijen. Boeren wisselen hun gegevens uit met meerdere dataverwerkers en moeten vervolgens op allerlei platforms inloggen om hun data in te zien en te beheren. Doordat de verschillende platforms en apparaten nu niet met elkaar 'praten', gaat de potentie van het combineren en delen van data verloren.

Dat kan slimmer volgens onderzoeker Wolfert en zijn collega-projectleider Peter Pree van ZLTO. Via het project DATA-Fair, ondersteund door Topsector Agri & Food, zijn er samen met het bedrijfsleven acht trials opgestart. Pree: "Door gelijktijdig data toegankelijk te maken en het gebruik ervan samen met het bedrijfsleven te testen zorgt dit project voor een snelle, onderbouwde en effectieve implementatie. Een belangrijke voorwaarde hierbij is dat de boer aan de knoppen zit: hij bepaalt welke data gedeeld wordt, met wie en onder welke voorwaarden."

Diversiteit

In alle trials is intensief samengewerkt met de betrokken boeren en een scala aan bedrijven: van slachterij VION, verzekeraar Achmea, financier Rabobank en brancheorganisaties Cumela en ZLTO tot aan non-profit coöperatie JoinData, voor de technische realisatie van de koppelingen en systemen.

“Met de boer als slimme datamanager kan de productiviteit, efficiëntie en duurzaamheid in de landbouw sterk verbeteren.”

“De meerwaarde zit ‘m in het met elkaar kennis uitwisselen en oplossingen bedenken waar de boer iets aan heeft.”

Deze diversiteit aan partijen is volgens Wolfert ook het mooie van dit project. “Sommige partijen hadden elkaar anders nooit ontmoet. Er is een palet aan belangen, ook in dit project, waar je rekening mee moet houden. De meerwaarde zit ‘m in met elkaar kennis uitwisselen en generieke oplossingen bedenken waar de boer iets aan heeft.”

Slachtrunderen

Een van de trials draaide om het uitwisselen van data over slachtrunderen. Via deze trial is in samenwerking met onder andere VION een Dashboard Slachtgegevens ontwikkeld dat een veehouder inzicht geeft in de slachtgegevens van de slachterij, zoals het gewicht, de kwaliteit en diergezondheidsregistraties van runderen. Wolfert: “Door de gegevens van de verschillende instanties en sectoren uit de keten samen te voegen, kunnen we bijdragen aan het verbeteren van de kwaliteit, gezondheid en het welzijn in de gehele runderketen.”

Verzekeren

In een andere trial was Achmea een belangrijke partner. Binnen deze trial is gekeken naar de vermindering van de administratieve lasten en risicoanalyses door de verzekeraar op basis van perceel- en beelddata van de agrariër. “Voor de verzekeraar was dit een nieuwe wereld. Door het uitwisselen van data kan de verzekeraar samen met de boer het risico op de boerderij beter managen. Het gaat daarbij niet meer alleen om verzekeren, maar ook om het ontzorgen van de boer”, vertelt Pree.

Volgens Stefan van Harn van verzekeraar Achmea is het een flinke uitdaging om data te vertalen in betere risico-oplossingen voor de boeren en tuinders. “De toepassing van data in de dagelijkse praktijk op het erf en in de kas blijkt voor de ondernemer nog niet zo eenvoudig. Een goede infrastructuur is echt een randvoorwaarde voor innovatie. Het is de basis voor nieuwe toepassingen en het vertrouwen van de ondernemer. Daarom is het belangrijk dat we hier met elkaar via dit project in investeren.”

Grenzen

Via de trials is er gekeken naar praktische toepassingen voor de boer en tuinder. “Het bracht klanten, studenten, onderzoekers en de verzekeraar bij

elkaar. In één van de trails zijn we ingehaald door de markt, een andere leidde tot de vraag of technologie de rol van verzekeraars zal overnemen. Het waren verrassende uitkomsten.” Het onderzoek gaf de verzekeraar ook toegang tot een breed netwerk van bedrijven en organisaties die voor dezelfde uitdaging staan. Stefan signaleert dat door data de traditionele grenzen tussen bedrijfstakken vervagen. “Binnen dit project levert iedereen vanuit zijn eigen expertise een bijdrage aan de duurzaamheid en continuïteit van het agrarisch bedrijf en de veiligheid van de ondernemer en zijn personeel.”

Nieuwe oplossingen

Op korte termijn komt Achmea met een nieuwe generatie verzekeringsoplossingen op de markt die agrarische ondernemers de mogelijkheid biedt om data te delen in ruil voor uitgebreidere garanties en minder administratie. “Daarin hebben wij de lessen uit dit onderzoek verwerkt. Met goed opgeleide en nieuwsgierige ondernemers hebben we in dit land een prima voedingsbodem voor innovatieve data-oplossingen. Daarmee kunnen de sector en wij als verzekeraar ook internationaal onderscheidend blijven.”

Datamanager

De ontwikkelingen in de digitalisering gaat volgens Wolfert en Pree razendsnel. “Met de boer als slimme datamanager kan de productiviteit, efficiëntie en duurzaamheid in de landbouw sterk verbeteren. Het gaat dus niet alleen om de opbrengst, maar ook om minder verspilling van grondstoffen, efficiënter gebruik van meststoffen en de traceerbaarheid van voeding. Slim gebruik van data maakt de Nederlandse agrifoodsector alleen maar sterker.”

Het project DATA-FAIR: value-creation by data sharing in agri-food business wordt gecoördineerd door Wageningen University & Research. De deelnemende partijen uit het bedrijfsleven zijn ZLTO, Rabobank, VION, Fresh Info, Agriplace, Achmea, Cumela, Fedecom en AgroConnect.

Meer informatie